

FAO: Paredzams, ka līdz 2050. gadam koksnes pirmapstrādes produktu patēriņš pieaugs par 37%.

Saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas (FAO) publicēto ziņojumu līdz 2050. gadam kopējais koksnes pirmapstrādes produktu patēriņš pieaugs par 37 %, ja netiks mainīts ierastais scenārijs.

Tiek prognozēts, ka līdz 2050. gadam koksnes pirmapstrādes produktu - zāgmateriālu, finiera/skaidu plātņu, skaidu/šķiedru plātņu un koksnes masas - patēriņš sasniegs 3,1 miljardu kubikmetru, teikts ziņojumā "Pasaules meža nozares perspektīvas 2050. gadam": Novērtējot nākotnes pieprasījumu un koksnes avotus ilgtspējīgai ekonomikai.

Patēriņa pieaugums bioekonomikas scenārijā būs vismaz par 8 % lielāks, ja ņem vērā divus modernus koksnes produktus - masīvkoku un mākslīgās celulozes šķiedras -, kas aizstāj neatjaunojamus materiālus. Scenārijā, kas paredz straujāku pāreju uz bioekonomiku ar šo divu produktu lielāku līdzdalību, koksnes primāro produktu patēriņa pieaugums varētu būt par 23 procentiem lielāks nekā scenārijā, kas paredz, ka netiks mainīta ierastā prakse.

Atjaunojams un klimatam draudzīgs

Masīvkoksnes un būvniecībā izmantojamie koksnes ražojumi, mākslīgā celulozes šķiedra tekstilizstrādājumu ražošanai un modernāki koksnes veidi enerģētikā ir visnozīmīgākie koksnes produkti, ar kuriem lielā mērogā var aizstāt neatjaunojamus materiālus.

"Meža nozarei ir izšķiroša nozīme elastīgas un ilgtspējīgas ekonomikas veidošanā. Lai nodrošinātu meža nozares ilgtspēju, būs nepieciešamas inovācijas un investīcijas, kā arī politikas saskaņotība," teica FAO Mežsaimniecības nodaļas direktora vietnieks Evalds Rametšteiners.

Pieprasījuma pieaugums un tā ietekme uz mežsaimniecības nozari

Koksnes izstrādājumu patēriņa pieaugumu - salīdzinājumā ar prognozēto iedzīvotāju skaita pieaugumu par 25 % - "veicinās augstāki ienākumi jaunajos pasaules reģionos, kas radīs patēriņa preču (piemēram, papīra, iepakojuma, apģērbu un mēbeļu) un būvniecības nozares attīstības efektu," teikts ziņojumā. Ziņojumā teikts, ka nākotnē ilgtspējīgas koksnes pieprasījumu var apmierināt, kombinējot ilgtspējīgu ražošanu dabiski atjaunos mērenā un boreālā klimata joslas mežos un stādītos mežos, kas arvien vairāk tiek audzēti pasaules dienvidos. Tomēr aplēses par konkrētu meža tipu un reģionu ieguldījumu pasaules koksnes piegādē 2050. gadā ir ļoti neskaidras, ziņojumā piebilsts.

Šis pieprasījums būs jāapmierina, palielinot produktivitāti ar ilgtspējīgu mežu apsaimniekošanu esošajos mežos un veicinot koksnes ražošanu kā daļu no zemes atjaunošanas programmām un projektiem. Ja dabiski atjaunotu mežu ražošana saglabāsies stabila, būs nepieciešams iestādīt vismaz 33 miljonus hektāru jaunu mežu, teikts ziņojumā.

Koksne enerģijai

Koksnes enerģijas patēriņu nākotnē līdz 2050. gadam noteiks divas galvenās tendences: tradicionālā kurināmās koksnes izmantošana divos visstraujāk augošajos pasaules reģionos - Subsahāras Āfrikā un Dienvidāzijā - un prognozētā modernās biomasas nozīme atjaunojamās enerģijas ražošanā.

Ziņojumā teikts, ka 2050. gadā no mežiem iegūtās kurināmās koksnes patēriņš pasaulē varētu būt no 2,1 miljarda līdz 2,7 miljardiem kubikmetru, salīdzinot ar 1,9 miljardiem kubikmetru 2020. gadā, kas ir pieaugums par 11 līdz 42 %.

Koksne arvien vairāk būs atjaunojamo energoresursu īpatsvars arī rūpnieciskajā pasaulē. Dažos reģionos un situācijās, lai apmierinātu šo pieprasījumu, var būt nepieciešami kurināmās koksnes resursu atjaunošanas pasākumi.

2020. gadā joprojām 2,3 miljardi cilvēku kā primāro enerģijas avotu ēdiena gatavošanai un apkurei izmantos koksni. Līdz 2050. gadam

koksnes kurināmais joprojām būs galvenais enerģijas avots daudzām mājsaimniecībām jaunajās tirgus ekonomikas valstīs, taču daudzi scenāriji liecina, ka patēriņa pieauguma tempi palēnināsies.

"Nodrošināt ilgtspējīga koksnes kurināmā pieejamību privātajiem patērētājiem, kuri ekonomisku apsvērumu dēļ palaujas uz šo avotu, ir sabiedrības atbildība, kas pielīdzināma elektroenerģijas vai ūdens apgādei," sacīja FAO Mežsaimniecības nodaļas Ilgtspējīgas mežsaimniecības, vērtību ķēžu, inovāciju un investīciju grupas vadītāja Taisa Linhares-Juvenala.